

TUCHTRECHT | 11 november 2015

Dode hoek beperkt leervermogen

 Leestijd van ongeveer 9 minuten

 2 reacties

De NBA manifesteert zich steeds meer als 'hofleverancier' van de Accountantskamer, maar kan niet zelfstandig een complexe zaak aan. Klachten over wettelijke controles laat de NBA over aan de AFM, die over de feiten beschikt maar weinig klachten indient. Moet er een aparte openbare aanklager of onderzoeksinstituut komen voor de dode hoek van het accountantstuchtrecht?

Na een klacht van de NBA en de Autoriteit Financiële Markten doet de Accountantskamer binnenkort uitspraak over de voormalige cfo van Vestia. NBA en AFM verwijten de betrokken registeraccountant dat hij niet heeft ingegrepen toen de kasbeheerder van de corporatie een te grote derivatenportefeuille opbouwde.

Onlangs berispte de Accountantskamer een andere accountant in business na een klacht van de NBA. De registeraccountant werkte bij SNS Property Finance als restructuring manager op interimbasis. Met behulp van misleidende facturen ploegde hij een derde van zijn honorarium terug naar de man die hem aan de lucratieve klus had geholpen. Zelf stuurde hij ook facturen met onjuiste omschrijvingen, voor de bemiddelingsprovisie die hem toeviel omdat hij twee interimmers van de zakenrelatie bij de vastgoedtak van SNS had geïntroduceerd.

LAATSTE ARTIKELEN

BELASTINGLATENTIES
| 12 september 2019

Passieve en actieve latenties: Correcte verwerking vraagt om scherpzinnige accountant

NBA-CAMPAGNE | 09 september 2019

Nederland rekt op zijn accountants

COLUMN PENSIOENEN
| 05 september 2019

Deliveroo levert ook jurisprudentie

ONTWIKKELING | 02 september 2019

Geloof in het vak

COLUMN PENSIOENEN
| 29 augustus 2019

Is het koek en pannenkoek of gebakken deeg en gebakken beslag?

MEER ARTIKELEN

Opleidingen

De Accountantskamer vindt dat de accountant had moeten onderzoeken of de facturen van de zakenrelatie niet misleidend waren. De NBA heeft echter niet voldoende aannemelijk weten te maken dat de accountant 'misleiding op het oog had' bij de facturen die hij zelf verstuurde. Het Openbaar Ministerie heeft de zaak in onderzoek en besluit binnenkort of de twee strafrechtelijk worden vervolgd.

Dode hoek

De NBA-klacht over de *restructuring manager* bij SNS volgde op [een oproep](#) van Marcel Pheijffer, die naar aanleiding van [een rechterlijke uitspraak](#) vroeg: "Wie klaagt de accountant aan?" De oproep leidde tot lange reeks serieuze reacties.

Zo vraagt voorzitter Michiel Werkhoven van de Accountantskamer zich af wie hem - "nu de AFM dat zelf nalaat" - laat beoordelen of de extern accountants ook echt onvoldoende werk hebben geleverd als de AFM hun oob-controledossier onvoldoende vindt. Bovendien: zouden de NBA en de SRA als "aannemer van de AFM" niet ook vaker moeten klagen als controledossiers van niet-oob's onvoldoende zijn bevonden? "Of hoeft alleen de non-assurancepraktijk zich bij de tuchtrechter te verantwoorden?"

In 2012 zei Werkhoven al dat hij niet alleen graag [meer klachten](#) ziet over 'de *white collars* uit de wettelijke-controlepraktijk' die de tuchtrechtelijke dans ontspringen, tegen interne en overheidsaccountants zou hij ook wel eens klachten willen zien. "Er zijn (...) op dit vlak vrijwel geen uitspraken waarvan een preventief effect uitgaat, terwijl de maatschappij geen externe accountants ziet die ter verantwoording worden geroepen."

De cijfers van de eerste vijf jaar Accountantskamer leren dat over het controleren van jaarrekeningen inderdaad [weinig wordt geklaagd](#). Daarom herhaalde Werkhoven zijn appel op de AFM en de NBA.

Particulieren

Waarom wordt hierover zo weinig geklaagd? De opdrachtgevers van een wettelijke controle hebben geen baat bij de reuring die een procedure met zich meebrengt. Kleinere particulieren missen de middelen om een klacht over een complexe zaak goed te kunnen onderbouwen.

Tenzij zij hun krachten bundelen in bijvoorbeeld de Vereniging van Effecten Bezitters of SOBI. Maar die collectieven zijn niet uit op het verbeteren van de beroepskwaliteit. Zij gebruiken het tuchtrecht als opmaat naar een claim. Daarom is het begrijpelijk dat SOBI de klacht tegen de controlerend accountant van Weyl introk, nadat KPMG over de brug kwam met een vergoeding.

De Accountantskamer besliste vervolgens op basis van de tuchtrechtwetgeving dat de AFM [de zaak](#) moest overnemen 'in het algemeen belang'. De kamer heeft de zaak begin oktober behandeld.

Verplichte PE 2019 voor openbaar accountant en accountant in business: fraude. Heeft u zich al ingeschreven?

24 september 2019, Meerdere locaties, oa Molenhoek
€ 395.00 | PE 6
Auxilium adviesgroep

Inkomstenbelasting Rijksbegroting 2020

26 september 2019, Van der Valk Hotel Vianen
€ 230.00 | PE 3
RB College

Regiosessie Belastingplan 2020

31 oktober 2019, Diverse locaties
€ 295.00 | PE 4
NBA Opleidingen

Brexit. What's Next?

13 november 2019, Amsterdam
€ 250.00 | PE 4
NBA Opleidingen

Vacatures

Zoek vacatures

Powered by

Xanthic Executive Search zoekt een **Investment Controller** in Amsterdam

The Young Group zoekt een **Financieel Directeur** in Den Haag

Xanthic Executive Search zoekt een **'Manager Finance & Control** in Leiden

AFM, NBA of OM

De AFM is zuinig met klachten. Tot op heden beperken de AFM-klachten zich tot DSB, Philips Pensioenfondsen, Van der Moolen, Weyl en Vestia. "Wij beoordelen per geval welk middel het meest effectief is", zegt woordvoerder Marcel Proos.

'In de meeste gevallen kiest de AFM voor een informele manier van handhaven.'

In de meeste gevallen kiest de AFM voor een informele manier van handhaven. Normoverdragende gesprekken kunnen heel effectief zijn als je flinke stokken achter de deur hebt, zoals boetes opleggen, bestuurders wegsturen en vergunningen intrekken. Als de AFM toch de formele weg verkiest, is de bestuursrechtelijke handhaving normaal gesproken korter dan die van een tuchtklacht.

Naast de AFM blijven er nog twee openbare aanklagers over: het Openbaar Ministerie en de NBA. Het Openbaar Ministerie doet zijn naam als openbaar aanklager eer aan door jaarlijks zo'n vier á vijf klachten in te dienen. Het OM spreekt accountants graag aan op 'hun beroepseer' als zij boven komen drijven in strafdossiers. Maar die dossiers gaan niet over wettelijke controle. Dus in de dode hoek zullen we het OM nog niet gauw aantreffen.

'Beperkte capaciteit'

Wekhovens appel aan het adres van de SRA, wuift SRA weg, omdat zij een private organisatie is en dus niet openbaar. Een private aanklager wil de SRA niet zijn, omdat zij toezicht houdt op de kwaliteit van kantoren en niet van individuen.

Dus blijft de NBA over. Toenmalig voorzitter Huub Wieleman voelde zich een jaar geleden aangesproken door het maatschappelijk appèl. De NBA is al hofleverancier bij non-assurance en ik verwacht dat de komende jaren ook bij wettelijke controles.

Volgens NBA-directeur Berry Wammes liep de voorzitter iets te ver voor de troepen uit. "Wij scannen de media. Soms leidt dat tot een vooronderzoek door het NBA-bureau. Om elkaar niet voor de voeten te lopen is met de AFM afgesproken dat zij primair de wettelijke controles voor hun rekening neemt. De AFM zit er bovenop, waardoor ook de kantoren strenger zijn geworden: zij ondernemen vaak zelf actie. Wij dienen alleen een klacht in over wettelijke controles als de AFM dat niet doet en wij het toch noodzakelijk vinden."

Berry Wammes (NBA): 'Onze capaciteit is beperkt. Zelfstandig een complexe zaak aandragen, blijft daarom lastig.'

Sinds kort houdt de NBA ook toezicht op de niet-oob-praktijk. Daar gaan volgens Wammes vroeg of laat 'casussen' uit voortkomen. "Maar onze capaciteit is beperkt. Zelfstandig een complexe zaak aandragen, blijft daarom lastig, ook al kunnen we het controledossier opvragen. Openbaar Ministerie en de AFM hebben

ruimere middelen en bevoegdheden."

Niet altijd efficiënt

Het tuchtrecht is niet bedoeld om te straffen, ook al wordt dat vaak wel zo ervaren. Het is één van de manieren om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te waarborgen. Zo dient de NBA ook ongeveer tientallen klachten per jaar in over tekortkomingen in het stelsel van interne kwaliteitsbeheersing en niet-naleving van de PE-verplichtingen.

	PwC zoekt een Manager Finance & Control in Publieke Sector in Amsterdam	
	Rijksoverheid zoekt een Senior financial auditor in Den Haag	

Voor het leren van fouten vindt de NBA het tuchtrecht niet altijd efficiënt. Berry Wammes: "Een paar jaar geleden zagen wij na een incidentenonderzoek geen reden om een tuchtprocedure aan te spannen. Later zijn we met de partijen om de tafel gaan zitten en hebben wij gevraagd wat er nu aan de hand was. Toen kregen we in één dag een informatiever verhaal dan na anderhalfjaar onderzoek."

Want zodra ze een tuchtklacht boven het hoofd hangt, graven accountants zich in. Onder het motto 'leren of handhaven?' zoekt de NBA naar een balans tussen beide. De sector zou wellicht beter kunnen leren van fouten als accountants worden gevrijwaard van claims wanneer zij meewerken aan een oorzakenonderzoek naar grote of veelvoorkomende fouten.

Onderzoeksraad

Blamefree reporting heeft goede diensten bewezen in de luchtvaart en de medische sector.

De werkgroep *Toekomst Accountantsberoep* pleitte daarom voor een onderzoeksinstituut dat de oorzaken van incidenten analyseert zonder een schuldige aan te wijzen.

Daarvoor zou de bestaande Onderzoeksraad voor Veiligheid zijn bereik moeten uitbreiden tot financiële rampen. Of er zou een nieuwe, eveneens onafhankelijke, onderzoeksraad moeten komen voor financiële incidenten. Een derde optie zou een onderzoeksraad van de sector zelf zijn.

Bij een discussie tijdens de Accountantsdag 2014 ging de voorkeur uit naar de eerste optie, omdat je daar geen wetgeving voor nodig zou hebben. Dat is niet juist. TNO schrijft in een verkennend-onderzoeksrapport dat de wetgever daarvoor de definitie van 'voorval' zou moeten oprekken tot 'financiële veiligheid'. De geesten lijken daar nog niet rijp voor.

Is het een probleem?

Is de dode hoek van het tuchtrecht wel een probleem? Wordt de assurancepraktijk ontzien en de non-assurancepraktijk niet? De AFM zegt van niet; de assurancepraktijk wordt alleen met andere middelen in het gareel gehouden. Daarbij treffen ook de kantoren zelf maatregelen als een accountant een - opzienbarende - fout maakt.

Je kunt natuurlijk zeggen dat accountants hun lesje wel hebben geleerd als het kantoor hen na een fout ontslaat of treft met disciplinaire maatregelen. Maar voor het beroep en de buitenwereld is dat proces volstrekt niet transparant. De informele handhaving door de AFM kan heel effectief zijn op kantooniveau, maar onttrekt zich volledig aan het oog van derden. Als de accountant of het kantoor daar al iets van leert dan is dat voor de buitenwereld niet duidelijk. Het zelfreinigend vermogen van het beroep oogt het best als de NBA een omstreden kwestie laat toetsen door de tuchtrechter.

'De informele handhaving door de AFM kan heel effectief zijn op kantooniveau, maar onttrekt zich volledig aan het oog van derden.'

Daarbij gaat het er niet om de accountant een 'douw' te geven. De meerwaarde van een tuchtklacht is een gemotiveerde en openbare uitspraak over de vraag of de accountant zich heeft gehouden aan de beroepsregels. Zo'n uitspraak kan de soms te negatieve beeldvorming nuanceren. Dat is niet alleen fijn voor het beroep, maar ook voor de betrokken accountant. Want misschien heeft het kantoor hem of haar wel ten onrechte aangepakt onder de informele druk van de AFM. Verder bevordert een uitspraak van de tuchtrechter de kwaliteit van het beroep door accountants duidelijk te maken wat wel en niet door de beugel kan.

De roep om een 'openbare aanklager' lijkt daarom terecht. Een nieuw instituut is daarvoor niet nodig. Als niemand anders het doet, moet de NBA een klacht indienen. En wanneer het om wettelijke controles gaat, zou de AFM daarbij hand- en spandiensten moeten verlenen voor zo ver de autoriteit het zelf niet opportuun vindt om een klacht in te dienen.

'Een uitspraak van de tuchtrechter bevordert de kwaliteit door accountants duidelijk te maken wat wel en niet door de beugel kan.'

Een kleine eeuw geleden zei de Engelse Lord Justice Gordon Hewart al: *'Not only must justice be done; it must also be seen to be done.'*

Reacties

Deel dit artikel

Lex van Almelo

Journalist en juridisch medewerker van Accountant/Accountant.nl.

[Lees alles van Lex van Almelo](#)

GERELATEERD

NIEUWS | 17 juli 2019

Tuchtrechter wijst klacht tegen PwC-topman in rentederivatensaga af (FD)

De persoonlijke tuchtklacht tegen Ad van Gils, topman van PwC Nederland, is ongeldig. Dat oordeelde de tuchtrechter in Zwolle maandag. De indiener, Pieter Lakeman van Swapschade BV, laat het er niet bij zitten en gaat het big-Four-kantoor nu dagvaarden. →

 x 0

NIEUWS | 09 juli 2019

Controle bij Greenchoice te oppervlakkig

De controlerend accountant heeft bij de jaarrekening 2010 van energiebedrijf Greenchoice te weinig controlewerkzaamheden uitgevoerd en is hierbij onvoldoende professioneel-kritisch geweest. →

 x 0

TUCHTRECHT | 11 juni 2019

Kantoren moeten klagen om het publiek belang

Het tuchtrecht is goed voor het maatschappelijk vertrouwen in het accountantsberoep. Daarom zouden kantoren tuchtklachten moeten indienen tegen medewerkers die ernstig tekortschieten, vindt juriste Rianne Herregodts. →

🗨️ x 4

Lex van Almelo

NIEUWS | 06 maart 2019

'Tuchtcolleges krijgen niet genoeg zware zaken'

Tuchtcolleges krijgen te veel lichte zaken voorgeschoteld die eindigen in een ongegrond- of niet-ontvankelijkheidsverklaring. Ze zouden vaker zware zaken moeten behandelen. →

🗨️ x 1

OPINIE | 04 februari 2019

Resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst

De Accountantskamer heeft op 1 februari een belangrijke en lezenswaardige uitspraak gedaan. Het betreft de controle van de jaarrekening van het gefailleerde BoerCroon. In die kwestie speelt onder meer het vraagstuk van 'intern gegenereerde goodwill' een rol. →

🗨️ x 3 👍 99 💬 11

Marcel Pheijffer

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel op MijnNBA.nl](#).

Upgrade naar een [ondersteunde browser](#) om een reCAPTCHA-uitdaging te ontvangen.

[Waarom gebeurt dit?](#)

[Privacy](#) - [Voorwaarden](#)

Uw e-mail adres

Aanmelden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

[Home](#)

[Nieuws](#)

[Opinie](#)

[Carrière](#)

[Feiten en cijfers](#)

[Artikelen](#)

THEMA'S

[Aansprakelijkheid](#)

[Arbeidsrecht](#)

[Corporate governance](#)

[Externe verslaggeving](#)

[Fiscaal](#)

[Fraude in praktijk](#)

[Kantoormanagement](#)

[Mkb](#)

[Opleiding](#)

[Privacy](#)

[Samenstellen](#)

[Statistical auditing](#)

[Accountantsdag](#)

[Assurance](#)

[Dag van de Financial](#)

[Financiële instellingen](#)

[Flex-bv](#)

[ICT](#)

[Kwaliteit en toezicht](#)

[Ondernemingsrecht](#)

[Overheid](#)

[Professioneel-kritische instelling](#)

[SBR](#)

[Subsidies](#)

[Arbeidsmarkt](#)

[Beroep met toekomst](#)

[Derivaten](#)

[Financiering](#)

[Fraude en witwassen](#)

[Integrated reporting](#)

[Lerend vermogen](#)

[Onderzoek en wetenschap](#)

[Pensioen](#)

[Publiek belang](#)

[Semi-publieke sector](#)

[Van de Helpdesk](#)

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van [Twitter](#) cookies op deze site. [NBA.nl](#)

Akkoord